

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १७१

पुनरावेदन नं. ०७३-RB-०३७७

मुद्दा:-आयकर(२०७१/०७२)।

नवलपरासी जिल्ला मुकुन्दपुर गा.वि.स.वडा नं.४ स्थित विश्वकर्मा सिमेन्ट प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं.३०००१०८२२) को तर्फबाट ऐ. का अधिकार प्राप्त अध्यक्ष संचालक पुरुषोत्तमलाल संघाई.....१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी
आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट काठमाडौं१

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री सिताराम अग्रवाल

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर ।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक शोभाकान्त पौडेल ।

शुरु निर्णय मिति: २०७३/०२/१०

यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११५(८) र दफा ११६ बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको रही दर्ता हुन आएको प्रस्तुत पुनरावेदनपत्रको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. विश्वकर्मा सिमेन्ट प्रा.लि.ले आ.व. २०७१/०७२ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम स्वयंकर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार विशेष उद्योग तर्फ रु.३,६९,१७,५८३/९६ र व्यापार तर्फ रु.१४,९५,२९८/५७ करयोग्य आय कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा मिति २०७२/०९/२८ मा विवरण पेश गरेको।
२. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०७१/०७२ को आय विवरणको कर परिक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाव कितावको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम समावेश गर्नु पर्ने आय समावेश नभएको/ कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम उद्योग तर्फ रु.४,४३,४२,९३०/६४ र व्यापार तर्फ रु.१४,९५,२९८/५७ गरी जम्मा रु.४,५८,३८,२२९/२१ संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७३/०१/२८ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३/०१/२८ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७३/०१/३१ मा सूचना बुझी लिइ सूचनाको जवाफ मिति २०७३/०२/०५ मा पेश गरेको ।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०७१/०७२ का लागि विशेष उद्योगतर्फ रु.४,४३,४२,९३०/६४ र व्यापार तर्फ रु.१४,९५,२९८/५७ करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी सो मा ११८,११९ र १२० क बमोजिम व्याज र शुल्क समेत गणना गर्ने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३/०२/१० मा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७३/०२/१० मा जारी गरेको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी विश्वकर्मा सिमेन्ट प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७३/०२/३० मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. पुनरावेदकले प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागी दिएको निवेदनमा आयकर ऐन २०५८ को दफा ११५(८) बमोजिम ६० दिन भित्र आन्तरिक राजस्व विभागले निर्णय नगरेको,

ठूला करदाता कार्यालय हरिहर ललितपुरबाट प्रत्यक्ष खर्च अन्तर्गतको **Loading & Unloading** खर्च अमान्य गरेको, हास योग्य सम्पत्तिको हास खर्च फरक फरक गणना गरी फरक परेको र उक्त सम्पत्तिको मर्मत सुधार खर्चको त्रुटिपूर्ण रूपमा गणना गरेको, त्यस्तै विवरणमा कुनै कुरा नहटाइएको र भ्रमपूर्ण नभएको अवस्था हुँदा आयकर ऐनको दफा ११८, ११९ र १२० बमोजिम व्याज र शुल्क समेत लगाउने गरी संशोधित आयकर निर्धारण गरेको निर्णय बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको करदाता विश्वकर्मा सिमेन्टको मिति २०७३/०८/१० मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।

७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७६/०२/१५ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक विश्वकर्मा सिमेन्ट प्रा.लि.को तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री सिताराम अग्रवालले हास खर्चको गणनामा त्रुटी भएको, कच्चा पदार्थको **Loading & Unloading** सम्बन्धी वास्तविक खर्चहरू विल भरपाईहरूबाट पुष्टी भइ रहेकोमा खर्च कट्टी अमान्य गर्न नमिल्ने, **Plant & Machinery** मा हासको दर १५% हुनु पर्नेमा कार्यालयलले नै आ.ब.०६८/०६९ मा हास खर्च २५% कायम गरेकाले हास आधार घटी भएका कारण हास खर्च बढी देखिएको एवं विवरणमा कुनै कुरा नहटाइएको र भ्रमपूर्ण नहुँदा आयकर ऐनको दफा १२० आकर्षित हुने अवस्था रहदैन तसर्थ ११८, ११९ र १२० बमोजिम व्याज र शुल्क समेत लाग्ने नहुँदा शुरु कार्यालयको निर्णय बदर हुनु पर्छ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।
९. त्यसैगरी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकील कार्यालय काठमाडौंका विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले करदाताले खर्चका आधिकारिक विल भरपाई पेश गर्न नसकेको, विगत आ.ब.हरूमा हास खर्च दावी बढी भएका कारण हास आधार घटेको कुरा स्विकार गरेको र सो उपर अन्यथा फैसला भएको अवस्था समेत हुँदा शुरु कार्यालयले खर्च कट्टी अमान्य गरी गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश कानूनसम्मत हुँदा सदर हुनुपर्छ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।

१०. पुनरावेदकका तर्फबाट लिईएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवै तर्फका विद्वानहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरुको अध्ययन गरी हेर्दा यसमा शुरू ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय मिलेको छु छैन? पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
११. सो बमोजिम निर्णय तर्फ विचार गर्दा निम्नलिखित पुनरावेदन जिकिरका विषयमा निम्नबमोजिम हुने देखिन आयो ।
१२. **Loading & Unloading खर्च सम्बन्धमा:-** करदाता विश्वकर्मा सिमेन्टले प्रत्यक्ष खर्च अन्तर्गत किलिंकर खरिदको Cost Sheet उल्लेख भए अनुसार Loading & Unloading खर्च भनी रु.४,१३,२३२/८० खर्च कट्टी लिएकोमा लेखा परिक्षणका समयमा उक्त खर्च पुष्टी गर्ने आधिकारीक बिल भरपाई पेश हुन नआएकोले सो खर्च कट्टी नपाउने भनी शुरू कार्यालयले निर्णय गरेको देखियो । करदाताले आय आर्जन गर्ने कार्यमा गरेको खर्च कट्टी पाउने हो । आय आर्जन गर्ने कार्यमा गरेको खर्च भनेर गरिएको उल्लेखनले मात्र हुँदैन । व्यवसायको आय आर्जनसंग सम्बन्धित खर्च वास्तविक तथ्यपरक र प्रामाणिक हुनुपर्छ । करदाताले संशोधित कर निर्धारण गर्नु नपर्ने भनी शुरू कार्यालयमा पेश गरेको जवाफमा पनि उक्त Loading & Unloading सम्बन्धी विभिन्न खर्चहरुलाई लेखाङ्कन गरिएको र भरपाई उपलब्ध रहेको भनी जिकिर लिएको देखिन्छ । तर बिल भरपाई लगायतका प्रमाण पेश गर्न सकेको देखिएन तसर्थ केवल लेखाङ्कन भएकै आधारमा खर्च कट्टी दिन कानूनतः नमिल्ने हुँदा उक्त Loading & Unloading खर्चलाई अमान्य गरेको शुरू ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय मिलेकै देखियो ।
१३. **हास योग्य सम्पत्तीको हास खर्च र मर्मत सुधार खर्च सम्बन्धमा:-** आ.ब.०६८/०६९ मा हास खर्चको गणना हुँदा Plant & Machinery को हास दर १५% हुनु पर्नेमा २५% का दरले हास खर्च गणना गरी बढी रकम घटाई हास आधारको रकमलाई न्युन पारिदिएको र हास आधार नै फरक परेका कारण मर्मत सुधार खर्च फरक परेको हो, उक्त खर्च कट्टी अमान्य गरेको निर्णय त्रुटिपूर्ण रहेको भन्ने पुनरावेदन जिकिर तर्फ हेर्दा, प्रस्तुत पुनरावेदक करदाताको आ.ब.२०६८/०६९ को आयकर तर्फ ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको २०७१/४/२८ को निर्णयमा साविक र पछिल्ला बर्षहरुमा समेत Plant & Machinery मा फरक फरक प्रतिशतमा मा हास कट्टी सुविधा दिने निर्णयले पर्ने सम्पत्तीको मूल्याङ्कनको फरकका कारण मर्मत सुधार खर्चमा समेत फरक पर्ने गरी भएको निर्णय मिलेको नदेखिँदा उक्त हास कट्टी दरमा एक रूपता हुने गरी पुन यकिन गर्ने भनी यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७३/०९/१८ मा फैसला भएकोमा उक्त Plant & Machinery को हास खर्चमा समायोजन भएको नदेखिँएको, र हास आधार फरक पर्दा

मर्मत सुधार खर्चमा फरक पर्ने हुँदा Plant & Machinery समुहको घटी हास आधार मूल्य कायम गरी हास खर्च एवं मर्मत सुधार खर्च गणना गरेको शुरु ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेको नदेखिएको हुँदा सो हदसम्म खर्च रकम यकिन गरी समायोजन गरिदिनु पर्ने ठहर्छ ।

१४. **Sales Promotion खर्च सम्बन्धमा:-** पुनरावेदक करदाताले पूजा इन्टरप्राइजेज इण्डियाबाट रु.३,९१,१८९/२० को तार्पुलिन खरिद गरेको र सो खर्चलाई Sales Promotion अन्तर्गत खर्च कट्टी माग गरेको पाइयो । आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम सम्बन्धित आयवर्षमा करदाताबाट भएका व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका खर्च कट्टी गर्न पाउने हो । प्रस्तुत पुनरावेदक करदाता विश्वकर्मा सिमेन्ट प्रा.लि.को व्यवसायिक कार्यमा तार्पुलिन प्रयोग भएको नदेखिएको र सो सम्बन्धमा पुनरावेदकले आफ्नो जवाफमा समेत कुनै प्रतिक्रिया जनाएको समेत नदेखिँदा उक्त Sales Promotion खर्च अमान्य गरेको शुरु ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखियो ।

१५. **भगिनी संस्थालाई दिएको Advances खर्च सम्बन्धमा:-**पुनरावेदक करदाताले पेश गरेको वित्तिय विवरण अन्तर्गत वासलातको अनुसुची ६ को Advances & Deposit मा आफ्नै भगिनी सस्था त्रिवेणी सिन्थेटिक यार्न ई.प्रा.लि.लाई रु८२२५०००/- Advance दिएको र उक्त Advance रकमको ६.२५ % का दरले व्याज खर्च अमान्य गरेको देखाए तापनि प्रस्तुत आ.ब.मा बैकबाट करदाताले लिएको ऋणमा तिरको औषत व्याज दर ९.०३% भएको देखिएको, यसरी एकातर्फ करदाताले ऋणमा व्याज तिरेको र सो व्याजको खर्च कट्टी लिएको देखिन्छ भने अर्का तर्फ आफ्नै भगिनी संस्थालाई दिएको Advance रकममा आफुले वित्तिय संस्थालाई तिरेको भन्दा कम व्याज देखाएको हुँदा उक्त भगिनी संस्थामा गरेको Advance लगानी रकमको फरक व्याज दर २.७८ प्रतिशतले हुने रकम खर्च कट्टी अमान्य गरेको शुरु ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखियो ।

१६. अतः माथी उल्लेखित आधार कारणबाट स्थायी लेखा नं.३०००१०८२२ भएका पुनरावेदक करदाता विश्वकर्मा सिमेन्ट प्रा.लि.को आ.ब.२०७१/०७२ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयले मिति २०७३/०२/१० मा गरेको निर्णयमा सम्पत्ति समुह “घ” को आ.ब.०६८/०६९ मा पन्ध्र प्रतिशतले गणना गर्नु पर्नेमा पच्चिस प्रतिशतले हास खर्च गणना गरेको कारणले हास खर्च र मर्मत सुधार खर्चको रकममा फरक पर्ने रकम समायोजन गरेको नदेखिँदा सो हदसम्म खर्च रकम यकिन गरी समायोजन गरिदिनु पर्ने ठहर्छ । अन्यमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरूमा तपशिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल

स्थायी लेखा नं. ३०००१०८२२ भएका पुनरावेदक करदाताको आ.व. ०७१/०७२ को आयकर निर्धारणको सम्बन्धमा सम्पत्ति समुह “घ” को आ.व.०६८/०६९ मा पन्ध्र प्रतिशतले गणना गर्नु पर्नेमा पच्चिस प्रतिशतले हास खर्च गणना गरेको कारणले हास खर्च र मर्मत सुधार खर्चको रकममा फरक पर्ने रकम समायोजन गरेको नदेखिँदा सो हदसम्म खर्च रकम यकिन गरी समायोजन गरिदिनु भनि मिसिल सम्बन्धित ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरमा पठाइदिनु... १

विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई फैसलाको जानकारी दिनु..... २

प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी, फैसलाको विधुतिय प्रति अपलोड गरी शुरु मिसिल नियमानुसार गरी मिसिल अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु..... ३

जीवन कुमार घिमिरे
राजस्व सदस्य

उक्त रायमा हामी सहमत छौ ।

डम्बरबहादुर कार्की
लेखा सदस्य

किशोर सिलवाल
अध्यक्ष

फैसला तयारीमा सहयोग गर्ने

विश्वराज कुइकेल (शाखा अधिकृत)

इतिसम्बत २०७६ साल असार ५ गतेरोज ५ शुभम.....